

Államadósság Kezelő Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság

A központi költségvetés finanszírozása és adósságának alakulása

2015. november

A központi költségvetés finanszírozása

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága november végéig 1624,0 milliárd forinttal **növekedett**, amit négy – egymást részben ellensúlyozó - tényező eredményezett. Az **első tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forint kibocsátás – beleértve a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokat – 1760,2 milliárd forint értékben, ami főként a költségvetés éves hiányát és részben a deviza lejáratokat finanszírozza. A **második tényező** a deviza keresztárfolyamok jelentős változása, ami az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betét állományokat növelte 602,6 milliárd forint összegben. A **harmadik – előbbiekkal ellentétes hatású-tényező** nettó deviza lejárat 652,5 milliárd forint értékben. A **negyedik – szintén csökkentő hatású- tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett erősödése, ami miatt az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értéke 86,2 milliárd forinttal csökkent.

Az előzetes adatok szerint november végén a központi költségvetés forint- és devizaadóssága az alábbi táblázat szerint alakult:

(mrd Ft)	2014		2015		Változás	
	záró	%	november	%	mrd Ft	%
Forint	14 612,0	61,2%	16 372,2	64,2%	1 760,2	12,0%
Hitel	623,3	2,6%	697,1	2,7%	73,8	11,8%
Államkötvény	9 989,0	41,8%	11 103,9	43,5%	1 114,9	11,2%
Lakossági állampapír	2 411,1	10,1%	3 336,3	13,1%	925,2	38,4%
Diszkont kincstárjegy	1 588,6	6,7%	1 234,9	4,8%	-353,7	-22,3%
Deviza	8 957,9	37,5%	8 219,2	32,2%	-738,7	-8,2%
Összesen	23 569,9	98,7%	24 591,4	96,4%	1 021,5	4,3%
Egyéb kötelezettségek	311,2	1,3%	913,7	3,6%	602,6	193,7%
Mindösszesen	23 881,1	100,0%	25 505,1	100,0%	1 624,0	6,8%

A költségvetés forintadóssága november végéig 1760,2 milliárd forinttal nőtt és 16372,2 milliárd forintot ért el.

A **forinthitelek állománya** a vizsgált időszakban egyrészt a 230,7 milliárd forint értékű nemzetközi fejlesztési intézetektől projekt finanszírozási célú hitellehívás, másrészt 22,3 milliárd forint értékű MÁV-tól történő és 52,3 milliárd forint értékű BKV-tól történő forinthitel átvállalás következtében nőtt, a 231,5 milliárd forint törlesztés következtében csökkent, így összességében 73,8 milliárd forinttal növekedett. A

központi költségvetés forinthitel állománya november végén 694,1 milliárd forint értékű külföldi hitelező felé és 3,0 milliárd forint belföldi hitelező felé fennálló hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 61,5%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 1686,4 milliárd forinttal, 15675,1 milliárd forintra nőtt november végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 1117,4 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 925,2 milliárd forintos növekedésének, valamint a diszkont kincstárjegyek állományának 353,7 milliárd forintos csökkenésének a következménye. A nem piaci államkötvények állománya 2,5 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A lakossági állampapírokon belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 630,0 milliárd forinttal nőtt, a november végi állomány 1719,0 milliárd forint volt. A féléves kincstárjegy állománya 22,9 milliárd forintos növekedés következtében 51,7 milliárd forintra emelkedett november végére. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek*, valamint az *1 éves Kincstári Takarékjegy Plusz* együttes állománya összesen 42,4 milliárd forinttal 397,5 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható *Prémium Magyar Államkötvény* és a *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2015. november végén 223,5 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 1151,4 milliárd forintot tett ki. A Babakötvényből november végéig 6,4 milliárd forint értékben került sor értékesítésre, így a Babakötvény állománya elérte a 16,7 milliárd forintot. November végén a lakossági állampapírok állománya 3336,3 milliárd forintot tett ki, ami 925,2 milliárd forint növekedést jelent 2014. december vége óta.

A külföldi befektetők állampapír-állománya novemberben 90,0 milliárd forinttal csökkent. A hó végi 3919,6 milliárd forintos állampapír-állomány 953,6 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2014. december végi állománynál. A külföldi állomány 1,1%-a, 41,3 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 98,9%-a, 3878,3 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje november végén 5,14 év volt.

A központi költségvetés devizaadóssága november végéig 738,7 milliárd forinttal 8219,2 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság belföldi devizakötvény kibocsátás következtében 174,0 milliárd forinttal, MÁV-tól történő devizahitel átvállalás következtében 1,1 milliárd forinttal nőtt, a devizaadósság törlesztése ugyanakkor 827,5 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság az árfolyamváltozás következtében 86,2 milliárd forinttal csökkent és bruttó módon számítva a teljes adósság 32,2%-át tette ki november végén.

A teljes adósság 25,5%-át kitevő **devizakötvények** esetében figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepedési kötvény 174,0 milliárd forint értékű értékesítését, a 395,7 milliárd forint értékű devizakötvény törlesztést és a 72,3 milliárd forintos árfolyamnyereséget, a devizakötvény adósság 6499,5 milliárd forintot tett ki november végén, amely 2014. év végéhez képest 294,0 milliárd forint csökkenést jelent.

A közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá az átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 6,7 %-át tették ki november végén. A vizsgált időszak alatt a külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 1,1 milliárd forint MÁV-tól történő devizahitel átvállalás, 431,9 milliárd forint törlesztés és 13,9 milliárd forint árfolyamnyereség következtében 444,7 milliárd forinttal csökkent és 1719,7 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A deviza államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swap műveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az ezen jogcímen elhelyezésre kerülő betét azt mutatja, hogy a nem euróban kibocsátott devizakötvények értéke mennyivel növekedett volna az államadósságon belül az euró kötvényekhez képest, ha nem lett volna átváltva arra. A nem euró devizakötvények és az azokra kötött swapok lejáratakor a swapon elért megtakarítást az állam realizálja, mivel a törlesztés az adósság euró értékének megfelelően alakul. Ezt követően az MtM betétnek a lejárt swapha eső részét az állam visszafizeti a partnernek, annak állománya lecsökken a megtakarítás nagyságával. (A februári dollárkötvény lejárat hatására 39,7 milliárd forinttal csökkent az MtM állomány.) Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD, illetve a CHF) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többlet adósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. 2015. tizenegy hónapjában az egyéb kötelezettségek állománya 602,6 milliárd forinttal nőtt és november végén 913,7 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A diszkontkincstárjegyek novemberi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 1,3-ről 2,8-re nőtt. *A kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 3,0-ről 3,5-re emelkedett.

A 3 hónapos diszkontkincstárjegy utolsó novemberi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 5 bázisponttal emelkedett, és 0,77%-ot tett ki. *A 12 hónapos kincstárjegy* utolsó novemberi aukcióján a kialakult átlaghozam 0,95% lett, amely 27 bázisponttal magasabb az októberi értéknél.

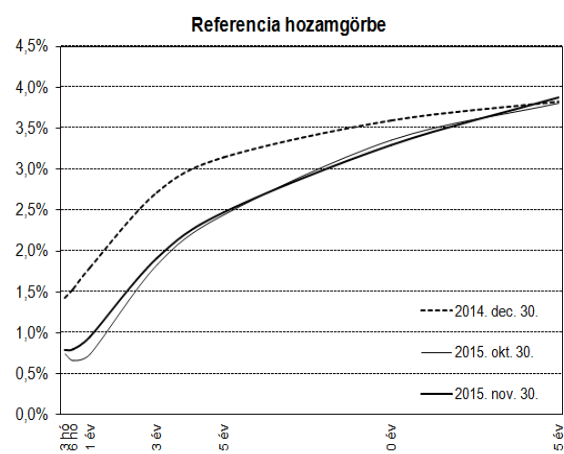
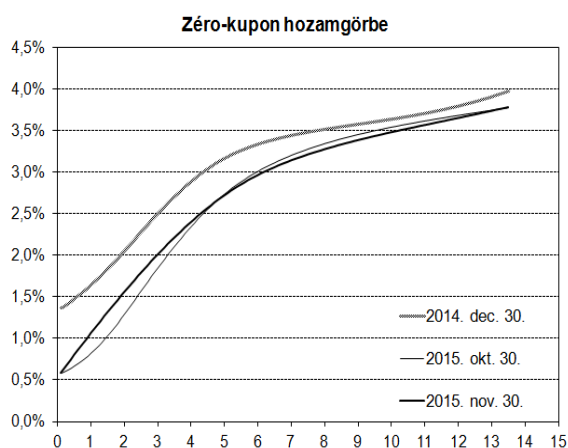
A 3 éves kötvényaukción a hozam 1,88%-ot ért el az utolsó novemberi aukción, ami 9 bázisponttal haladja meg az utolsó októberi aukción kialakult átlaghozamot. *Az 5 éves kötvény* utolsó novemberi aukcióján az átlaghozam 2,46%-ot ért el, ami 7 bázisponttal magasabb az utolsó októberi aukción kialakulthoz képest, *a 10 éves kötvény* utolsó novemberi aukcióján kialakult 3,28%-os átlaghozama 1 bázisponttal marad el az utolsó októberi aukción kialakult átlaghozamtól. *A 15 éves kötvényaukción* a hozam 9

bázisponttal, 3,92%-ra csökkent a legutóbbi, szeptemberben tartott aukción kialakult átlaghozamhoz képest.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve a 3, 6 és 12 hónapos, valamint a 3, 5 és 15 éves lejáraton 3-21 bázisponttal emelkedett, a 10 éves lejáraton 6 bázisponttal csökkent a referenciahozam. A jegybank Monetáris Tanácsa novemberben a 1,35%-os szinten tartotta a jegybanki alapkamatot.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 5 bázisponttal 0,79%-ra, a 6 hónapos hozam 14 bázisponttal 0,80%-ra, a 12 hónapos hozam 21 bázisponttal 0,95%-ra nőtt. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 8 bázisponttal 1,91%-ra, az 5 éves hozam 3 bázisponttal 2,47%-ra emelkedett, a 10 éves hozam 6 bázisponttal 3,29%-ra csökkent, a 15 éves hozam 7 bázisponttal 3,87%-ra nőtt.

A referencia hozamok alakulása

Futamidő	Előző év vége 2014. dec. 30.	Előző hónap vége 2015. okt. 30.	Legutolsó adat 2015. nov. 30.	Változás az előző hónap vége óta bázispont
3 hónap	1,43	0,74	0,79	5
6 hónap	1,54	0,66	0,80	14
12 hónap	1,80	0,74	0,95	21
3 év	2,72	1,83	1,91	8
5 év	3,15	2,44	2,47	3
10 év	3,60	3,35	3,29	-6
15 év	3,83	3,80	3,87	7

Budapest, 2015. december 8.